

Informační vzdělávání na ZŠ

Monika Malečková
Informační vzdělávání (VIKMB12)
12. 5. 2010

**Proč (ne)má knihovny
a knihovníci zajímat
Informační vzdělávání na ZŠ?**

Rámcový vzdělávací program

- Co to je?
- Proč to je?
- Co z toho vyplývá pro informační vzdělávání (výchovu)

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům **dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti** - získat elementární dovednosti v **ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.**

Získané dovednosti jsou v **informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.**

Povinná součást základního vzdělávání na 1. a 2. stupni.

RVP – klíčové kompetence

- být čtenářský gramotný
- kompetence k řešení problémů
- kompetence využívat prostředky ICT a pracovat s informacemi
- kompetence k učení

Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Info. a kom. technologie

1. Stupeň

- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty
- vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích
- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení
- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie
- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady
- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím

2. Stupeň

- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost
- ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací
- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
- používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji
- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě

Problémy v praxi ZŠ

- Pouze hodina s IT prostředky nezaručuje, že si student něco zapamatuje.
- ÚSKALÍ: snadná dostupnost informací na úkor znalostí
- NEGATIVUM: nezáměr o originály (o originální dokumenty), neověřování z dalších zdrojů, první informace je brána za „bernou minci“

Co může udělat knihovna?

- Jsme specialisté → v tématu se bezpečně vyznáme, umíme s ním pracovat
- Děláním praktických lekcí (jak v prostředí knihovny, tak i školy)
- Učit rozumět informacím
 - umět si vybírat
 - poznat hodnotu,
 - seznámit i s jinými zdroji než, které jsou volně dostupné na netu,
 - vysvětlit, že pan GOOGLE není všemocný

IV v knihovnách – pro žáky ZŠ

Co vše se dá dělat?

- Knihovnické lekce – exkurze po knihovně
- Informační lekce – práce s informačními zdroji
- Internet s asistencí – základní dovednosti práce s internetem

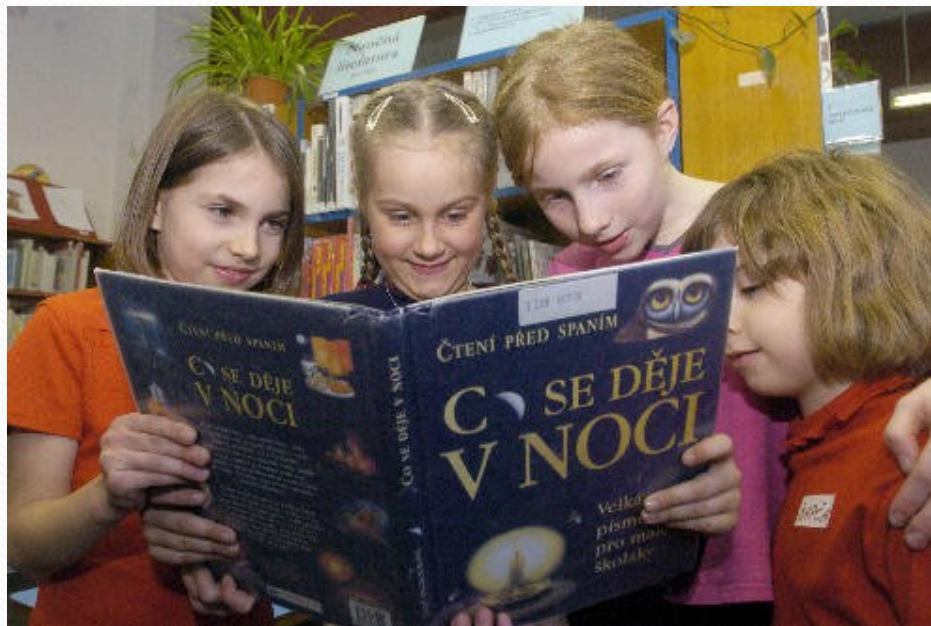
Okruhy

- vyhledávání relevantních informací
- katalogy knihoven
- umět formulovat požadavek
- umět zpracovat vyhledané informace
- spojování informací z různých pramenů
- pochopení čteného textu + reprodukování přečteného textu,
- internetové zdroje – pravidla, způsoby práce, autorský zákon, bezpečný internet, rizika
- jednoduchá citační pravidla
- kriticky myslet interpretovat, hodnotit
- prezentace, samostatná práce
- tvorba referátů – metodika, portfolio

IV v knihovnách – pro žáky ZŠ

Jak se to dá dělat?

- Přednášky
- Hry
- Projektová činnost
– ve skupinkách

Hodonínští Špioni

- lekce pro 3. – 5. třídu ZŠ,
- 70 minut
- Zaměření: orientace ve fondu naučné literatury, prezentační dovednosti, práce s textem (výtah)
- Struktura lekce dle metody kritického myšlení: evokace – uvědomění – reflexe
- Inspirace na portálu www.rvp.cz

Hodonínští špioni

- Práce ve skupinách
- Luštění šifer a hádání obrázku ostatními spolužáky
- Úkol
 - nalézt knihu o zvířatech (přesné zadání)
 - v knize další úkol – navazuje na šifry
 - výběr vhodných informací o konkrétním zvířeti
 - prezentace výsledků
- Reflexe

(vhodné spojit např. s hodinou přírodopisu – ve škole si děti poznatky znovu upevní)

Roald Dahl – Krajská knihovna Zlín

Tematická lekce – Roald Dahl

- Nejprve ukázka z filmu Karlík a továrna na čokoládu
- Navedení na spisovatele – daný titul, hledat další knihy, kde si to dá zjistit – cesta ke katalogu knihovny

Shrnutí

<u>Co vím</u>	<u>co nevím</u>
Píše pro děti i dospělé...	národnost
Knihy byla zfilmována	jestli žije
Co je půjčené	jak je starý Wonka ...

- Vyhledávání odpovědí na vypsane otázky
- Povídání o autorovi
- Na závěr testík
- Shrnutí
- Závěr - odkud čerpala autorka lekce – bibliografie zdrojů, na rozloučenou ukázka z Youtube o Dahlovi + povídání o citování pramenů, používání materiálů, „neopisuj, podvod“

Příprava lekce (dle p. Křepinské)

- Podklady a inspirace - www.rvp.cz,
http://www.kritickemysleni.cz/prectetesi.php?co=lekc_e
- Vytvořit si vodítko pro tvorbu lekce (např. p. Rutové = jednotný systém a přehlednost portfolia lekcí)
- Konzultace s kolegou, odborníkem, pedagogem, lektorem, zpětné vazby žáků a pedagogů.
- Stanovit cíle lekce, obsah, anotace, časový rozvrh,
- Poznámky a doplnění po první realizaci

IV nejen pro žáky, ale i pro pedagogy na ZŠ

- Přednášky (vzdělávání)
- Pomoc s přípravou hodin, materiálů (vzájemná)
- Pomoc s vyhledáním vhodných materiálů pro další vzdělávání

Výzva pro knihovny?

- Příprava lekcí informačního vzdělávání a úzká spolupráce se školou
- Lekce mediální výchovy (průřezové téma)
- Knihovny udělají práci za školu a výhody z toho mají obě instituce i žáci

Změny v knihovnické práci?

- Spolupráce napříč odděleními v knihovně
- Sdílení materiálů mezi knihovnami
- Spolupráce na tvorbě materiálů mezi knihovnami, spolu se školami, s pedagogy
- Standardy? (lektoři, témata)

SDRUK a IVU

SDRUK = Sdružení knihoven ČR

IVU = Sekce pro informační vzdělávání uživatelů

Úkol: vytvořit nový systém informačního vzdělávání

Jak by měla probíhat spolupráce
knihovny a školy v oblasti IV?

?

Doporučené zdroje

- http://www.npkk.cz/csk/info_sluz_menu.php
- http://www.npkk.cz/npkk/publikace/ABI2010/prace_s_informacemi_na_zs.pdf
- <http://www.sdruk.cz/ivu/>

Děkuji vám za pozornost.

Máte nějaké otázky?